

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO NR. I-678 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 42 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„42 straipsnis. Lietuvos banko tikslas, funkcijos, teisės ir pareigos atliekant finansų rinkos priežiūrą

1. Prižiūrimi finansų rinkos dalyviai yra bankai, užsienio valstybių bankų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, centrinės kredito unijos, kredito unijos, draudimo įmonės, perdraudimo įmonės, užsienio valstybių draudimo ir perdraudimo įmonių filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, draudimo brokerių įmonės ir užsienio valstybių draudimo ir perdraudimo tarpininkų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, elektroninių pinigų įstaigos, elektroninių pinigų įstaigų tarpininkai ir užsienio valstybių elektroninių pinigų įstaigų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, finansų maklerio įmonės, finansų maklerio įmonės priklausomi tarpininkai, finansų patarėjo įmonės, reguliuojamos rinkos operatoriai, informacijos apie sandorius paslaugų teikėjai, lyginamojo indekso administratoriai, prižiūrimi duomenų tiekėjai, valdymo įmonės, investicinės bendrovės, depozitoriumai, užsienio valstybių finansų maklerio įmonės ir valdymo įmonių filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, profesinių pensijų asociacijos (toliau – pensijų asociacijos), kontroliuojančiosios investicinės bendrovės, investicinės kontroliuojančiosios bendrovės, mišrią veiklą vykdančios kontroliuojančiosios bendrovės ir emitentai, mokėjimo įstaigos ir mokėjimo įstaigų tarpininkai, vartojimo kredito davėjai, vartojimo kredito tarpininkai, kredito davėjai, tarpusavio skolinimo platformos operatoriai ir kredito tarpininkai, sutelktinio finansavimo platformų operatoriai, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai, mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų operatoriai, nacionalinės plėtros įstaigos, valiutos keityklų operatoriai, mišrios veiklos finansų kontroliuojančiosios įmonės, įsteigtos Lietuvos Respublikoje, finansų kontroliuojančiosios bendrovės, įsteigtos Lietuvos Respublikoje, padengtųjų obligacijų bendrovės, pakeitimo vertybiniais popieriais bendrovės, pakeitimo vertybiniais popieriais iniciatoriai, pakeitimo vertybiniais popieriais rėmėjai, pirminiai skoliniojo ir trečiosios šalys, tikrinančios pakeitimo vertybiniais popieriais atitiktį paprastiesiems, skaidriems ir standartizuotiems kriterijams (toliau – PSS kriterijai).

2. Lietuvos bankas, prižiūrdamas, kaip prižiūrimi finansų rinkos dalyviai laikosi finansų rinką reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų:

1) atlieka bankų, užsienio valstybių bankų filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, centrinių kredito unijų, kredito unijų priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos bankų įstatymo, Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo ir Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

2) atlieka draudimo įmonių, perdraudimo įmonių, užsienio valstybių draudimo ir perdraudimo įmonių filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, draudimo brokerių įmonių ir užsienio valstybių draudimo ir perdraudimo tarpininkų filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

3) atlieka elektroninių pinigų įstaigų, elektroninių pinigų įstaigų tarpininkų ir užsienio valstybių elektroninių pinigų įstaigų filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, priežiūrą ir kitų įstatymų, reglamentuojančių šių subjektų veiklą, Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

4) atlieka finansų maklerio įmonių, finansų maklerio įmonės priklausomų tarpininkų, finansų patarėjo įmonių, reguliuojamų rinkų operatorių, informacijos apie sandorius paslaugų teikėjų, lyginamojo indekso administratorių, prižiūrimų duomenų tiekėjų, valdymo įmonių, investicinių bendrovių, centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, užsienio valstybių centrinių vertybinių popierių depozitoriumų filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, depozitoriumų, užsienio valstybių finansų maklerio įmonių ir valdymo įmonių filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, pensijų asociacijų, kontroliuojančiųjų investicinių bendrovių, investicinių kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių kontroliuojančiųjų bendrovių ir emitentų priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo, Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo, Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo, Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo, Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymo, Lietuvos Respublikos kontroliuojančiųjų investicinių bendrovių įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

5) vykdo mokėjimo įstaigų ir mokėjimo įstaigų tarpininkų priežiūrą ir atlieka kitas Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

6) atlieka Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo, Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo ir kitų įstatymų Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

7) atlieka vartojimo kredito davėjų, vartojimo kredito tarpininkų ir tarpusavio skolinimo platformos operatorių priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

8) atlieka mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų operatorių priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

9) atlieka valiutos keityklų operatorių priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos valiutos keityklos operatorių įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

10) atlieka Reglamento (EB) Nr. 1060/2009, Reglamento (ES) Nr. 1286/2014, Reglamento (ES) 2017/1131, Reglamento (ES) 2017/2394 kompetentingai institucijai priskirtas funkcijas, kiek tai susiję su Lietuvos banko kompetencija;

11) atlieka sutelktinio finansavimo platformos operatorių priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas, taip pat atlieka sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų priežiūrą ir kitas Reglamento (ES) 2020/1503 kompetentingai institucijai priskirtas funkcijas;

12) atlieka kredito davėjų, tarpusavio skolinimo platformos operatorių ir kredito tarpininkų priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

13) atlieka nacionalinių plėtros įstaigų priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

14) atlieka pensijų anuitetų mokėtojo vykdomos pensijų anuitetų mokėjimo veiklos priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

15) atlieka mišrios veiklos finansų kontroliuojančiųjų įmonių, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, finansų kontroliuojančiųjų bendrovių, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Lietuvos bankui priskirtas funkcijas;

16) atlieka padengtųjų obligacijų bendrovių, pakeitimo vertybiniais popieriais bendrovių ir pakeitimo vertybiniais popieriais iniciatorių, pakeitimo vertybiniais popieriais rėmėjų, pirminių

skolintojų ir trečiųjų šalių, tikrinančių pakeitimo vertybiniais popieriais atitiktį PSS kriterijams, priežiūrą ir kitas Lietuvos Respublikos pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatyme Lietuvos bankui priskirtas funkcijas.

3. Lietuvos bankas finansų rinkos priežiūrą atlieka tiek, kiek pagal Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 nuostatas tai nepavesta Europos Centriniam Bankui.

4. Lietuvos bankas, atlikdamas finansų rinkos priežiūrą, turi teisę:

1) leisti teisės aktus ir rekomendacijas dėl prižiūrimų finansų rinkos dalyvių veiklos ir finansų rinkos priežiūros;

2) neatlygintinai gauti priežiūrai atlikti reikalingus dokumentus, jų kopijas, kitus duomenis ir informaciją iš valstybės institucijų ir registru, prižiūrimų finansų rinkos dalyvių, kitų fizinių ir juridinių asmenų, o prirėikus gauti papildomą informaciją – šio įstatymo nustatyta tvarka šiuos asmenis iškvieisti ir gauti jų paaiškinimus;

3) atlikti prižiūrimų finansų rinkos dalyvių patikrinimus, o esant pagrindui įtarti finansų rinką reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų pažeidimus arba kitais finansų rinką reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytais atvejais – ir kitų asmenų patikrinimus;

4) savo teisės aktų nustatyta tvarka atlikti bandomuosius finansinių paslaugų ar produktų pirkimus. Tokių pirkimų metu gauta informacija naudojama planuojant ir atliekant veiksmus, siekiant užkirsti kelią galimiems finansų rinką reguliuojančių teisės aktų pažeidimams, tačiau negali būti pagrindas taikyti poveikio priemones;

5) raštu atkreipti prižiūrimų finansų rinkos dalyvių ir kitų asmenų dėmesį į pažeidimus ir jų veiklos trūkumus, už kuriuos netaikytini įstatymų ir Europos Sąjungos teisės aktų nustatyti privalomi nurodymai ar poveikio priemonės, ir siūlyti imtis priemonių, kad būtų pašalinti pažeidimai, trūkumai, jų priežastys ir sąlygos;

6) šiame ir kituose finansų rinką reglamentuojančiuose įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka duoti privalomus nurodymus prižiūrimiems finansų rinkos dalyviams ir kitiems asmenims;

7) finansų rinką reglamentuojančių įstatymų ir Europos Sąjungos teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka taikyti poveikio priemones prižiūrimiems finansų rinkos dalyviams ir kitiems asmenims;

8) kreiptis į teismą dėl pagal finansų rinką reglamentuojančius teisės aktus saugomų viešųjų interesų gynimo;

9) reikalauti, kad prižiūrimų finansų rinkos dalyvių auditoriai pateiktą informaciją apie šių subjektų auditą, reikalingą priežiūros funkcijoms atlikti. Tokio reikalavimo vykdymas nelaikomas draudimo atskleisti konfidencialią informaciją pažeidimu ir todėl neturi neigiamų pasekmių auditoriams;

10) viešai atskleisti vartotojų apsaugai ar viešųjų interesų apsaugai reikalingą informaciją;

11) turėti kitokių teisių, nustatytų šiame įstatyme, taip pat šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytuose teisės aktuose ir kituose teisės aktuose, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytomis teisėmis Lietuvos bankas naudojasi:

1) tiesiogiai;

2) bendradarbiaudamas su kitomis priežiūros, valstybės ir savivaldybės institucijomis;

3) pasitelkdamas kitus asmenis tam tikriems veiksams atlikti;

4) pasitelkdamas teisėsaugos institucijas.

6. Lietuvos banko atliekama finansų rinkos priežiūra grindžiama perspektyviniu ir rizikos vertinimu pagrįstu požiūriu. Perspektyvinis požiūris reiškia, kad siekiama kuo anksčiau nustatyti galimas rizikas ir imtis priemonių joms šalinti. Rizikos vertinimu pagrįstas požiūris reiškia, kad veiksmai pirmiausia nukreipiami didžiausios rizikos atvejams šalinti, riziką siejant su žalos atsiradimo tikimybe ir šios žalos dydžiu ir mastu.

7. Lietuvos bankas, turėdamas pagrindą įtarti, kad nuotoliniu būdu (naudojant ryšio priemones) Lietuvos Respublikoje nelegaliai, tai yra neturint finansų rinką reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka suteiktos teisės arba kitaip pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, yra siūloma įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, siūlomos ir (arba) teikiamos draudimo arba finansinės paslaugos, turi teisę **duoti privalomus nurodymus pašalinti ar panaikinti galimybę pasiekti informaciją Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 89¹ straipsnyje nustatyta tvarka.** :

1) duoti privalomus nurodymus informacijos prieglobos paslaugų teikėjui skubiai pašalinti informacijos prieglobos paslaugų teikėjo saugomą informaciją, kuri naudojama siekiant nelegaliai siūlyti įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, teikti draudimo ir (arba) finansines paslaugas;

2) duoti privalomus nurodymus tinklo paslaugų teikėjui skubiai panaikinti galimybę pasiekti informaciją, kuri naudojama siekiant nelegaliai siūlyti įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, teikti draudimo ir (arba) finansines paslaugas.

8. Lietuvos bankas, siekdamas atlikti šio straipsnio 7 dalyje nurodytus veiksmus, privalo pateikti prašymą išduoti leidimą atlikti veiksmus Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Prašyme turi būti nurodytas įtariamą pažeidimą padariusio asmens vardas ir pavardė arba pavadinimas (jeigu jie žinomi), įtariamų finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pobūdis ir numatomi veiksmai. Prašymas turi būti išnagrinėtas ir nutartis priimta ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo pateikimo momento. Lietuvos bankas, nesutinkantis su Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartimi atmesti prašymą, turi teisę per 7 dienas apskųsti šią nutartį Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas. Lietuvos banko atstovai turi teisę dalyvauti nagrinėjant skundą. Teismai, nagrinėdami prašymus ir skundus dėl teismo leidimo išdavimo, privalo užtikrinti pateiktos informacijos ir planuojamų veiksmų slaptumą.

89. Lietuvos bankas informaciją apie asmenis, kurie Lietuvos Respublikoje nelegaliai siūlo įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, siūlo ir (arba) teikia draudimo arba finansines paslaugas, skelbia viešai ir praneša, kad minėtų asmenų veikla yra vykdoma nelegaliai.

10. Galimybių pasiekti informaciją, kuri naudojama siekiant nelegaliai siūlyti įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, teikti draudimo ir (arba) finansines paslaugas, panaikinimo užtikrinimo tvarką nustato Lietuvos bankas.

911. Pagal šio straipsnio ir 42¹ straipsnio nuostatas Lietuvos bankui privaloma pateikti informacija apima ir informaciją, kuri sudaro banko paslaptį, komercinę paslaptį arba yra konfidenciali dėl kitų priežasčių.

1012. Lietuvos bankas konsultuoja Lietuvos banko atliekamos priežiūros kompetencijos klausimais ir imasi kitų Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams.

1113. Lietuvos bankas, nustatęs faktus, liudijančius galimai nusikalstamą veiklą, apie juos praneša atitinkamoms teisėsaugos institucijoms.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia
Seimo nariai